

8. A (katjusa.rucigaj@guest.arnes.si)

Dragi osmošolci!

Prišli smo do zadnjega delovnega aprilskega tedna in kmalu vas čakajo krajše počitnice, do takrat pa se boste še malce potrudili s šolskim delom.

Ta teden se boste učili, kako napišete neuradno in uradno opravičilo (zahvalo že znate napisati). Preverili boste svoje razumevanje neumetnostnega besedila in teden zaključili s preverjanjem svojega znanja o 9 odvisnikih, ki ste jih doslej že spoznali (za naslednjič nam bo ostal le še en odvisnik). Na koncu preizkusa boste ugotavljali, kako ste zadovoljni s svojim znanjem o odvisnikih. Prosim, da mi svoje ugotovitve/rezultate PZ obvezno pošljete po e-pošti ali v Lo.Polis, poleg tega pa tudi uradno opravičilo, kot sem zapisala spodaj v navodilih. Če česar koli ne razumete, se mi oglasite z vprašanji.

Ne pozabite: vse, kar sem z **modro barvo** dopisala k razlagam/vajam/rešitvam, je potrebno prepisati ali nalepiti v zvezek k ustrezni učni vsebini, saj je pomembno. Rešitve vseh nalog pa tako kot vedno najdete na koncu te priloge.

Redno se mi oglašajte, kako vam gre, in upam, da se čim prej vidimo. Veliko uspeha pri preizkusu znanja in pisanju uradnega opravičila!

Vaša učiteljica Katjuša

NAVODILA ZA DELO OD 20. DO 24. 4. 2020

- V zvezek zapišite naslov **NEURADNO IN URADNO PISNO OPRAVIČILO (DZ str. 56–66)**.

Najprej si preberite razlago v DZ na str. 59 in 64 ter v obeh okvirčkih podčrtajte bistvo. Nato si v zvezek zapišite razlago in narišite shemi obeh opravičil (kar sem označila z modro), tako kot ste to storili pri zahvali. Pazite na sestavne dele in obliko:

1) NEURADNO PISNO OPRAVIČILO

- Pišemo ga ljudem, s katerimi smo v enakovrednem odnosu, ki jih dobro poznamo in jih tikamo.
- Pazimo na sestavne dele opravičila (kraj in datum pisanja, nagovor, vsebina, pozdrav, podpis), ki morajo biti na pravem mestu in ustrezni; pazimo tudi na obliko.
- V vsebini vedno izrečemo opravičilo, povemo, zaradi česa se opravičujemo, in navedemo razlog.

KRAJ, ČAS PISANJA

NAGOVOR

VSEBINA (obvezen izraz »opravičujem se«, poveš, zaradi česa se opravičuješ (npr. ker ne bom mogel priti na rojstni dan), in navedeš razlog (npr. saj moram k babici na praznovanje))

POZDRAV

PODPIS (le ime)

2) URADNO PISNO OPRAVIČILO

- Pišemo ga ljudem, s katerimi nismo v enakovrednem odnosu, ki jih ne poznamo dobro in jih vikamo.
- Pazimo na sestavne dele opravičila (podatki sporočevalca, kraj in datum pisanja, podatki naslovnika, naslov besedilne vrste OPRAVIČILO, nagovor, vsebina, pozdrav, podpis), ki morajo biti na pravem mestu in ustrezni; pazimo tudi na obliko.
- V vsebini vedno izrečemo opravičilo, povemo, zaradi česa se opravičujemo, in navedemo razlog.

PODATKI SPOROČEVALCA

KRAJ, ČAS PISANJA

PODATKI NASLOVNIKA

IME DOPISA/BESEDILNE VRSTE: OPRAVIČILO

NAGOVOR

VSEBINA (obvezen izraz »opravičujem se vam za«, poveš, zaradi česa se opravičuješ (npr. ker ne bom mogel na podelitev), in navedeš razlog (npr. saj imam neodložljive obveznosti))

POZDRAV

PODPIS (ime in priimek)

• Ko zapišete razlago in shemi obeh vrst opravičil, se lotite **nalog v delovnem zvezku**, in sicer na **str. 56–66/naloge 1–14**. Nalogo 14 lahko napišete v zvezek ali na računalnik in mi jo pošljite na vpogled. Vse svoje odgovore **preverite v rešitvah**, ki jih prilagam na koncu te priloge, lahko pa jih najdete tudi na spletni strani Mladinske knjige na straneh 81–86:

https://www.mladinska.com/files/32967/Resitve_nalog_Slovenscina_8_prenovljeno_2015.

• Nato se preizkusite v **branju in razumevanju neumetnostnega besedila** o nastanku Cerknškega jezera (**delovni zvezek str. 82–88/naloge 1–11**). O razlagi naravnega pojava vam ni potrebno vedeti ničesar, zato ni treba prebrati razlage na str. 86, spustite pa tudi nalogi str. 82/1 in str. 84/4.b. Vse svoje odgovore **preverite v rešitvah**, ki jih prilagam na koncu te priloge, lahko pa jih najdete tudi na spletni strani Mladinske knjige na straneh 93–97:

https://www.mladinska.com/files/32967/Resitve_nalog_Slovenscina_8_prenovljeno_2015.

• Na koncu vas čaka še **preizkus znanja iz odvisnikov**. Najprej ponovite vseh 9 odvisnikov, ki smo jih letos spoznali (osebkov, predmetni, časovni, krajevni, načinovni, namerni, pogojni, vzročni, dopustni odvisnik) – vse omenjene odvisnike imate zapisane v zvezku (v miselnem vzorcu ali po točkah) in tudi v preglednici v DZ na str. 131. Nato se lotite reševanja PZ, ki ga najdete v nadaljevanju te priloge. Na koncu obvezno **»ocenite«, kako ste zadovoljni s svojim znanjem** (s pomočjo samoocenjevanja, ki ga najdete na koncu preizkusa), **in mi pošljite rezultat**.

Upoštevajte naš način dela: obkrožiš veznik, podvijugaš glavni stavek, se ustrezno vprašaš po odvisniku in ga pravilno podčrtaš oziroma poimenuješ. Pazite: pri nalogah, ko pretvarjamo enostavčno poved v dvostavčno, je treba dodati vejico, veznik in še eno osebno glagolsko obliko v odvisnik. Ko pretvarjamo dvostavčno poved v enostavčno, pa ravno obratno: znebimo se veznika, vejice in osebne glagolske oblike iz odvisnika. Srečno!

PREIZKUS ZNANJA – ODVISNIKI

1. V povedih obkroži veznik, podvijugaj glavni stavek in pravilno podčrtaj ter poimenuj odvisne stavke.

24/

Stekel je, kamor so ga odnesle noge.

Ko bo večer, se oglasim pri vas.

Kdor bo prišel prvi, bo lahko prvi izbiral.

Ker se je bližala zima, smo kupili premog.

Kjer je travnik, cvetijo marjetice.

Katja je prišla, da bi povedala novico.

Čeprav je močno pihal veter, smo se odpravili na Nanos.

Medtem ko si ti spal, je ona šivala.

Če bo zapadel sneg, gremo smučat.

Ker si je zlomil nogo, ni tekmoval.

Opazovali smo, kako se giblje sonce.

Padel je, kakor je bil dolg in širok.

Hitel je, da bi pravočasno prišel na tekmo.

Čeprav je nisem poznal, sem jo pozdravil.

Pleše, kot da je ustvarjena za ples.

Če bi zadel prvo nagrado, bi si kupil bobne.

2. Ugotovi, ali gre za osebkov ali predmetni odvisnik. Ustrezno se vprašaj in vprašanje zapiši na črto. Ustrezno obkroži O (osebkov odvisnik) ali P (predmetni odvisnik).

7/

O/P Ni vedela, da je bogat. _____
O/P Ves čas je govoril, kar je bilo res. _____
O/P Kdaj bo letalo pristalo, še ni bilo natančno najavljeno. _____
O/P Razveselilo me je, da si me povabil. _____
O/P Bobnal je, kdor je imel bobne. _____
O/P Sprašuje me, ali pridem na zabavo. _____
O/P Verjela sem, komur sem hotela. _____

3. Krepko tiskane stavčne člene pretvori v ustrezne odvisnike. Zapiši novo dvostavčno/podredno zloženo poved. Pazi na ločila. **5/**

Razmišljam o odhodu na počitnice. _____
Brez vašega dovoljenja ne gremo v disko. _____
Otroci so se igrali **v senci**. _____
Zaradi utrujenosti ni mogel zaspati. _____
Po končanem pouku sva se dobila v parku. _____

4. Odebeljeni odvisnik pretvori v ustrezen stavčni člen. Novonastalo enostavčno poved zapiši. Pazi na ločila. **5/**

Kar ti bom podaril, bo prispelo po pošti. _____
Čprav so bili visoki valovi, je šel plavat. _____
Do nas so se obnašali, **kot bi bili sovražniki**. _____
Ker ne zna jezikov, se ne more pogovarjati s tujci. _____
Na morje sem šel, **da bi se spočil**. _____

5. Glavni stavek dopolni z ustreznim odvisnikom. **6/**

Maja se je učila, _____ . (vzročni)
_____. (časovni)
_____. (načinovni)
_____. (dopustni)
_____. (namerni)
_____. (pogojni)

TOČKOVNIK: 47–42,5 = 5; 42–35,5 = 4; 35–30 = 3; 29,5–23,5 = 2

Oceni svoje znanje: ☺ (zelo dobro) ☹ (še kar uspešno) ● (manj uspešno)

V dvostavčni podredno zloženi povedi znam poiskati veznik, glavni stavek in odvisnik (naloga 1). ☺ ☹ ●

Med sabo ločujem osebkov in predmetni odvisnik (naloga 2). ☺ ☹ ●

Prepoznam vse odvisnike in se po njih znam ustrezno vprašati/jih podčrtati (naloga 1). ☺ ☹ ●

Stavčni člen znam pretvoriti v odvisnik; vem, da moram dodati vejico, veznik in glagol v odvisnik (naloga 3). ☺ ☹ ●

Odvisnik znam pretvoriti v stavčni člen; vem, da moram odvzeti vejico, veznik in glagol iz odvisnika (naloga 4). ☺ ☹ ●

Glavni stavek znam dopolniti z ustreznim odvisnikom in se po njem pravilno vprašati (naloga 5). ☺ ☹ ●

Kako bi ocenil svoje znanje?

- ☺ S svojim znanjem sem zelo zadovoljen.
- ☹ Moje znanje ni slabo, a koristilo bi mi še nekaj vaje.
- Moram se bolj potruditi in izboljšati svoje znanje.

8. A – REŠITVE: 8. UČNI SKLOP: NE MOREM NA PRAZNOVANJE, NE MOREM NA PRIREDITEV: NEURADNO IN URADNO PISNO OPRAVIČILO

UVODNA MOTIVACIJA

- Po smislu, npr.: Ko sošolcu nisem vrnil/-a pravočasno njegovega zvezka./Ko sem na tekmi podstavil nogo nasprotnemu igralcu./Ko sem prijatelja/prijateljico užalil/-a./Ko sem se mami zlagal, da nimam domače naloge.

1. naloga: a naloga: Na primer:

Nikoli. – **Veliko redkeje kot ustno**. – Enako pogosto kot ustno. – Veliko pogosteje kot ustno. – Vedno.

b-naloga: Na primer:

Način pisnega opravičila	Naslovnik
SMS-sporočilo	mami, očetu, sošolcu/sošolki, prijatelju/prijateljici

e-pismo	učiteljci/bratrancu/nadrejenemu
navadno pismo	organizatorju prireditve, na katero si povabljen

2. naloga: a-naloga: Po smislu:

Udeležil/-a bi se Timovega praznovanja/tekmovanja iz kemije, saj **bi s tem zastopal/-a našo šolo in pokazal svoje znanje iz kemije.**

- Naslovniku bi poslal obvestilo/opravičilo, saj **bi mu s tem tudi povedal/-a, da sem se veselil/-a njegovega rojstnega dne in da mi je žal, ker ne morem priti.**
- Sporočilo bi poslal/-a takoj/tik pred prireditvijo, saj **bi Tim lažje organiziral rojstni dan, če bi vedel, koliko povabljenec bo res prišlo.**
- Naslovniku bi poslal/-a »klasično« pismo/elektronsko pismo/SMS-sporočilo, saj **ima Tim ves čas pri sebi telefon in bi takoj videl SMS-sporočilo, medtem ko računalniku ne vklopi vsak dan.**

3. naloga: a-naloga:

Blaž je Timu napisal besedilo, **da bi se mu opravičil, ker ga ne bo na praznovanje.**

b-naloga: Po smislu, npr.:

Blaž se je opravičil Timu ustno/pisno, saj **je opravičilo poslal po elektronski pošti in ga ni obiskal oz. poklical po telefonu.**

c-naloga:

- A Ker bo čakal na rezultate državnega tekmovanja iz kemije.
 B Ker bo Tim sodeloval na državnem tekmovanju iz kemije.
 C Ker se bo moral pripravljati na državno tekmovanje iz kemije.

Č Ker bo sam udeleženelec državnega tekmovanja iz kemije.

č-naloga: Oprosti mi, ker ne bom mogel priti na tvoj rojstni dan.

d-naloga: Blaž je Timu napisal neuradno/uradno opravičilo, **saj se je opravičil svojemu prijatelju.**

e-naloga: Na primer: Opravičujem se ti.   Žal mi je.   Sorry.

f-naloga: Po smislu, npr.: To pomeni, da je naredil napako/da ni pomislil na to, da ima tisti dan tudi tekmovanje iz kemije.

4. naloga: a naloga:

Blaž se je opravičil čisto na začetku pisma/v osrednjem delu pisma/čisto na koncu pisma.

b-naloga:

Sestavine	Izpis
Nagovor	Dragi Tim,
Pozdrav	Se vidiva.
Podpis	Blaž

c-naloga: Manjkajoča sestavina: **kraj in datum pisanja**

Sestavina, napisana na drugem mestu: **podpis (v pismu bi ga moral napisati na desni strani)**

č-naloga: Na primer: Dva nagovora in pozdrava od:

Nagovor: **Živijo, Tim! Ojla, Tim,**   **Dragi prijatelj,**

Pozdrav: **Lep pozdrav Lepo te pozdravljam. Čao.**   **Adijo. Se slišiva.**

5. naloga: a-naloga:

(Naslovnik je) Anitina mami(.)

(Sporočevalka je) Anita(.)

(Anita se opravičuje), ker ne bo mogla z mami po nakupih(, čeprav ji je to obljubila.)

Anita je kot razlog navedla trening, ki ga ima že ob 15. uri./ki ga ima prej kot običajno, in sicer ob 15. uri.

b-naloga: Po smislu, npr.:

Moje opravičilo bi se razlikovalo:

- v pravopisni pravilnosti (Moje opravičilo ne bi imelo ločil in velikih začetnic.), □ v dolžini (Bilo bi krajše.),

- v zapisu besed (Nekatere besede bi napisala pogovorno.).

c-naloga: Po smislu, npr.: **DA** NE

Pojasnilo: Mama je še pravočasno izvedela, da ima hčerka ta dan trening prej kot običajno.   **ALI**

DA **NE** Pojasnilo:

Bolje bi bilo, če bi mami poklicala, saj bi se lahko še kaj pogovorili oz. bi ji Anita pojasnila, zakaj ima trening že ob 15. uri./saj bi Anita mami lahko povedala več informacij.

6. naloga: a-naloga: Po smislu:

DA, zdi se mi prav, da je Nace odpovedal koncert, saj babica praznuje visok jubilej (rojstni dan) in je prav, da gre k babici, medtem ko bo s prijateljem še imel priložnost iti na kakšen koncert.

b-naloga:

A Najmanj en mesec prej.

B Najmanj tri tedne prej.

C Najmanj en teden prej.

Č Kadar koli ga naslovnik dobi, je dobro

c-naloga: Po smislu, npr.:

Nace je pravočasno poslal opravičilo/**ni pravočasno poslal opravičila**, saj **ga je poslal le tri dni pred koncertom (16. 3. 2016)/saj ga je Matjaž dobil tik pred koncertom/saj ga bo Matjaž dobil prepozno.**

7. naloga: a-naloga:/ b-naloga:

Blaž je v **Tolminu, 8. aprila 2016** napisal opravičilo **Vojku Lapu (dipl. inž. kem. teh.)**. Opravičil se je, da ne bo mogel **pri na podelitev zlatih Preglovih priznanj**, ker **se je poškodoval pri kolesarjenju (in mu je zdravnik odsvetoval vožnjo z avtomobilom)/ker mu je zdravnik zaradi poškodbe odsvetoval vožnjo z avtomobilom.**

8. naloga: a-naloga:

Obe opravičili sta namenjeni istemu naslovníku.	DA	☐ NE
Opravičili navajata različna razloga za odsotnost.	☒ DA	NE
Obe opravičili sta vljudni.	☒ DA	NE
Opravičili sta napisani v presledku dveh mesecev.	DA	☒ NE

b-naloga:

- opravičilo je **neuradno, saj ga je poslal prijatelju Timu.**
- opravičilo je **uradno, saj ga je poslal organizatorju prireditve.**

c-naloga:

Blaž je napisal **zasebni**/javni opravičili, saj **je bil naslovnik posameznik (v 1. opravičilu Tim, v 2. opravičilu gospod Vojko Lah)/saj ju je napisal za posameznika/saj nista bili namenjeni javnosti.**

9. naloga:

a-naloga: Na primer, dva od:

Nagovor: **Spoštovani gospod Lap, Spoštovani gospod Vojko Lap, Spoštovani gospod! Cenjeni gospod Lap!**

Pozdrav: **Lep pozdrav S spoštovanjem Lepo pozdravljeni**

b-naloga: Napisal ga je kot kratico/**okrajšavo**/simbol. Je diplomirani inženir kemijske tehnologije.

10. naloga: a-naloga:

Svojlina zaimka: Vaše, Vaši Osebni zaimki: mi, Vam, Vas

b-naloga:

- Zaimki so napisani z **veliko** začetnico.

A Ker je moral gospoda Lapa zaradi njegovega naziva bolj spoštovati.

B Ker so tako zapisane besede lepše na pogled in imenitnejše.

C Ker mu je mama ukazala, da mora nekatere besede napisati z veliko začetnico.

Č Ker je s tem pokazal spoštovanje in vljudnost do gospoda Lapa.

11. naloga: Po smislu, npr.:

Podpisati se moraš z imenom in priimkom, saj **bo tako naslovnik hitro ugotovil, kdo se mu opravičuje/saj je lahko organizator vabila poslal trem osebam z imenom Blaž in potem ne bo točno vedel, kdo mu je poslal opravičilo.**

Podpisati se moraš tudi lastnoročno, **saj s tem potrjuješ, da si res ti napisal opravičilo.**

12. naloga: /

13. naloga: a-naloga: Po smislu:

-Svoji razredničarki moram prinesiti opravičilo najkasneje v 5 dneh po prihodu v šolo.

-Starši lahko napišejo opravičilo ali pa me pridejo opravičit kar osebno.

-Razredničarka zahteva opravičilo, napisano v publikaciji šole ali pa na papirju A4-formata, po epošti razredničarko samo obvesti o moji odsotnosti.

-Če predstavljam šolo na tekmovanju, me opraviči mentor dejavnosti.

-Če sem dalj časa odsoten/-na, potrebujem zdravniško opravičilo.

b-naloga: / c-naloga: Po smislu:

Napisati bi morala **uradno**/neuradno opravičilo, saj **ga je pisala uradni osebi/razredničarki svoje hčerke.**

č-naloga: Na primer:

Neustrezno	Ustrezno
Draga učiteljica Mojca!	Spoštovana gospa razredničarka!
Kmalu se vidimo.	Lepo Vas pozdravljam./Lep pozdrav
Katarinina mami	Polona Bizjak

d-naloga: Po smislu, npr.:

Katarinina mama je bila vljudna/**ni bila vljudna**, saj **ni razredničarke prosila, če opraviči njeno hčerko, ampak je to zahtevala (hočem).**

e-naloga: Po smislu, npr.:

Manjkajoči del vsebine: **Ni napisala vzroka odsotnosti svoje hčerke.**

Primer povedi: **Prosim Vas, če ji izostanek od pouka opravičite.**

f-naloga:

A Ker se starši v šoli niso učili, kako se piše uradno opravičilo.

B Ker starši nimajo časa, da bi napisali opravičilo z vsemi sestavinami.

C **Ker starši vedo, kje je šola oz. razrednik/razredničarka pozna njihov naslov.** Č Ker so starši dobili taka navodila na šoli.

14. naloga: Po smislu, npr.:

Založba Bukvica
Zaloška cesta 3
1000 Ljubljana

Ljubljana, 28. februar 2016

Blaž Bevk
Brunov drevored 11
5220 Tolmin

OPRAVIČILO

Spoštovani,

razveselili smo se Vašega naročila enciklopedije Živalstvo sveta. Nismo pričakovali, da bo povpraševanje po knjigi tako veliko. Knjigo smo hitro razprodali, zato bodo morali nekateri naročniki počakati na njen ponatis. Opravičujemo se Vam, ker ne boste dobili enciklopedije v dogovorjenem roku, ampak Vam jo bomo poslali, takoj ko bo ponovno izšla. Upamo, da boste še vedno naš zvesti naročnik in se Vam za neljubi dogodek še enkrat iskreno opravičujemo.

Lep pozdrav

Helena Kljun,
vodja prodaje pri založbi Bukvica

8. A: REŠITVE: 9. UČNI SKLOP: ZNAMENITOST NA DOMAČEM PRAGU: NARAVNO ČUDO: RAZLAGA NARAVNEGA POJAVA

2. naloga: a-naloga:

- A Da bi bralec izvedel nekaj o Cerknškem jezeru.
 B Da bi bralec občudoval delo Janeza Vajkarda Valvasorja.
 C Da bi si bralec predstavljal svet v kraškem podzemlju.
Č Da bi bralec sam raziskal kraški svet.

b-naloga: Kje bi bilo lahko besedilo objavljeno? Podčrtaj vse ustrezne možnosti. v berilu za 8. razred/reviji Gea/enciklopediji/učbeniku za naravoslovje/otroški reviji

c-naloga: Po smislu, npr.:

DA NE

Utemeljitev: Besedilo o Cerknškem jezeru je še vedno aktualno, saj v njem ni zastarelih podatkov (npr. jezero še vedno presiha), tudi podatki (njegova velikost) o jezeru se niso spremenili.

3. naloga: a-naloga: Po smislu

Uvodni odstavek: govori o tem, kaj je o Cerknškem jezeru pred več kot 300 leti zapisal Janez V. Valvasor.

Zaključni odstavek: govori o velikosti Cerknškega jezera.

b-naloga:

- A Da bi bralec dobil boljšo predstavo o Cerknškem jezeru.
 B Da bi bralec izvedel, zakaj Cerknško jezero presahne.
 C Da bi bralcu približal razlago naravnega pojava.
Č Da bi si šel bralec ogledat Cerknško jezero.

4. naloga: a-naloga:

V zgradbi jezerskega dna je poleg apnenca tudi nekaj drugih kamnin.

Iz vseh izvirov na dnu in ob robu jezera priteka voda vse leto.

Največ dežja pade v drugi polovici pomladi, najmanj pa jeseni.

Po zimi je jezero poplavljenno, poleti pa je kopno.

☒ DA	NE
DA	☒ NE
DA	☒ NE
☒ DA	NE

5. naloga: a-naloga:

Veznik *ker* izraža vzrok nekega dogajanja, veznik *zato* pa posledico dogajanja.

b-naloga:

- A Ker Cerknško jezero leži na kraškem polju, sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.
B Posledica tega, da Cerknško jezero leži na kraškem polju, je, da sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.
C Zaradi lege Cerknškega jezera na kraškem polju sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.
Č Lega Cerknškega jezera na kraškem polju je vzrok za to, da sta njegovi obrobje in dno večinoma zgrajeni iz apnenca.

6. naloga: a-naloga:

Na primer, 5 glagolov od:

leži, sta zgrajeni, topi, nastane, so, pomeni, priteka, bruha, pade, začne, ne morejo, preplavi, dvigne, požirajo, priteče, ponikne, presahne, ostane

b-naloga: Glagoli so v sedanjiku.

c-naloga:

A Ker pisec govori o dogajanju, ki je potekalo samo v preteklosti.

B Ker pisec govori o dogajanju, ki poteka v tem trenutku, prav zdaj.

C **Ker pisec govori o dogajanju, ki se ponavlja in poteka ves čas.** Č Ker pisec govori o dogajanju, ki se šele bo zgodilo.

7. naloga:

2 fotografija polnega jezera (besedilo popestri, tako je bolj privlačno)

1 fotografija praznega jezera (nazorneje si predstavljam jezersko dno)

3 risba jezera iz Valvasorjeve knjige (nazorneje si predstavljam velikost jezera)

8. naloga:

A Pripoved o piščevem doživetju.

C Opis dogajanja v naravi.

B **Razlago nastanka naravnega pojava.**

Č Opis predmeta/pojava.

9. naloga:

A Kadar je za drugo polovico pomladi značilno malo padavin, požiralniki požirajo več vode, kot je na novo priteče v jezero.

B Čeprav je v drugi polovici pomladi malo padavin, požiralniki požirajo več vode, kot je na novo priteče v jezero.

C **Ker je za drugo polovico pomladi značilno malo padavin, požiralniki požirajo več vode, kot je na novo priteče v jezero.**

A **Dno ni posebno ravno, zato je v jezeru mnogo jam, lukenj, dolgih jarkov in gričev.**

B Dno ni posebno ravno, če je v jezeru mnogo jam, lukenj, dolgih jarkov in gričev.

C Dno ni posebno ravno, medtem ko je v jezeru mnogo jam, lukenj, dolgih jarkov in gričev.

10. naloga:

-**Ker** so ljudje že v davnini spoznali drugačnost Cerknjiškega jezera, so si prizadevali razvozlati vzroke za njegovo različnost od drugih jezer.

-Cerknjiško jezero nima površinskih odtokov, **zato** vsa voda iz jezera odteka skozi podzemne jame.

-Valvasorja je zelo zanimalo Cerknjiško jezero, **zato** je ta pojav podrobno opisal v svoji knjigi.

-Ptice selivke se spomladi vrnejo na Cerknjiško jezero, **ker** se jezero ponovno napolni z vodo.

-Površina jezera pozimi zamrzne, **zato** je jezero primerno za drsanje in druge športe na ledu.

-**Ker** jezero obkrožajo urejene sprehajalne poti, se obiskovalci lahko tudi sprehodijo.

11. naloga:

Zaradi komplicirane Valvasorjeve teorije o jezeru jo je poenostavil naravoslovec France Anton Steinberg.

Nekoč je bilo jezero za domačine zanimivo zaradi velikega števila rib./Zaradi velikega števila rib je bilo nekoč jezero za domačine zanimivo.

Zaradi današnje nestalnosti jezera je ribolov izgubil nekdanji pomen./Ribolov je izgubil nekdanji pomen zaradi današnje nestalnosti jezera.

8. A: REŠITVE: PREIZKUS ZNANJA – ODVISNIKI

1. V povedih obkroži veznik, podvijugaj glavni stavek in pravilno podčrtaj ter poimenuj odvisne stavke. (0,5 točke veznik, 0,5 točke glavni stavek, 0,5 točke pravilno podčrtan/poimenovan odvisnik; torej za vsako poved 1,5 točke x 16 = 24 točk)

24/

Legenda: zeleno obarvano je glavni stavek, rdeče obarvano je veznik

Stekel je, **kamor** so ga odnesle noge. **krajevni odvisnik**

////////////////////////////////////

Ko bo večer, **se oglasim pri vas.** **časovni odvisnik**

////////////////////////////////////

Kdor bo prišel prvi, **bo lahko prvi izbiral.** **osebkov odvisnik**

Ker se je bližala zima, **smo kupili premog.** **vzročni odvisnik**

////////////////////////////////////

Kjer je travnik, **cvetijo marjetice.** **krajevni odvisnik**

////////////////////////////////////

Katja je prišla, **da bi povedala novico.** **namerni odvisnik**

////////////////////////////////////

Čeprav je močno pihal veter, **smo se odpravili na Nanos.** **dopustni odvisnik**

////////////////////////////////////

Medtem ko si ti spal, **je ona šivala.** **časovni odvisnik**

////////////////////////////////////

Če bo zapadel sneg, **gremo smučat.** **pogojni odvisnik**

////////////////////////////////////

Ker si je zlomil nogo, ni tekmoval. vzročni odvisnik

////////////////////////////////////

Opazovali smo, kako se giblje sonce. predmetni odvisnik

Padel je, kakor je bil dolg in širok. načinovni odvisnik

////////////////////////////////////

Hitel je, da bi pravočasno prišel na tekmo. namerni odvisnik

////////////////////////////////////

Čeprav je nisem poznal, sem jo pozdravil. dopustni odvisnik

////////////////////////////////////

Pleše, kot da je ustvarjena za ples. načinovni odvisnik

////////////////////////////////////

Če bi zadel prvo nagrado, bi si kupil bobne. pogojni odvisnik

////////////////////////////////////

2. Ugotovi, ali gre za osebkov ali predmetni odvisnik. Ustrezno se vprašaj in vprašanje zapiši na črto.

Ustrezno obkroži O (osebkov odvisnik) ali P (predmetni odvisnik). (0,5 vrsta, 0,5 vprašalnica = 14 x 0,5)

7/

O/P Ni vedela, da je bogat. Česa ni vedela?

O/P Ves čas je govoril, kar je bilo res. Koga ali kaj je govoril?/O čem je govoril?

O/P Kdaj bo letalo pristalo, še ni bilo natančno najavljeno. Kdo ali kaj ni bilo najavljeno?

O/P Razveselilo me je, da si me povabil. Kdo ali kaj me je razveselilo?

O/P Bobnal je, kdor je imel bobne. Kdo ali kaj je bobnal?

O/P Sprašuje me, ali pridem na zabavo. Koga ali kaj me sprašuje/O čem me sprašuje?

O/P Verjela sem, komur sem hotela. Komu ali čemu sem verjela?

3. Krepko tiskane stavčne člene pretvori v ustrezne odvisnike. Zapiši novo dvostavčno/podredno zloženo poved. Pazi na ločila. (5 x 1 = 5 točk; pazi: dodaš vejico, veznik in glagol v odvisnik)

5/

Razmišljam o odhodu na počitnice. Razmišljam, da bi odšel na počitnice.

Brez vašega dovoljenja ne gremo v disko. Če (nam vi) ne dovolite, ne gremo v disko.

Otroci so se igrali v senci. Otroci so se igrali, kjer je (bila) senca.

Zaradi utrujenosti ni mogel zaspati. Ker je bil utrujen, ni mogel zaspati.

Po končanem pouku sva se dobila v parku. Ko je bilo konec pouka/Ko se je pouk končal, sva se dobila v parku.

4. Odebeljeni odvisnik pretvori v ustrezen stavčni člen. Novonastalo enostavčno poved zapiši. Pazi na ločila.

(5 x 1 točka; pazi, ni vejic, ni veznika, znebiti se je treba glagola v odvisniku)

5/

Kar ti bom podaril, bo prispelo po pošti. Darilo/Podarjeno bo prispelo po pošti.

Čeprav so bili visoki valovi, je šel plavat. Kljub visokim valovom je šel plavat.

Do nas so se obnašali, kot bi bili sovražniki. Do nas so se obnašali kot sovražniki.

Ker ne zna jezikov, se ne more pogovarjati s tujci. Zaradi neznanja jezikov se ne more pogovarjati s tujci.

Na morje sem šel, da bi se spočil. Na morje sem se šel spočit./Na morje sem šel na počitek.

5. Glavni stavek dopolni z ustreznim odvisnikom. (6 x 1 točka) Po smislu, na primer:

6/

Maja se je učila, KER se je morala. (vzročni)

KO/KADAR je imela čas./MEDTEM KO/POTEM KO je jedla. (časovni)

TAKO DA je ponavljala./KAKOR DA ... (načinovni)

ČEPRAV/ČETUDI/KLJUB TEMU DA se ji ne bi bilo treba učiti. (dopustni)

DA BI dobro pisala test. (namerni)

ČE je imela čas. (pogojni)